

Eötvös Loránd emlékérem

MÁRTON Péter

11

MÁRTON Péter egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem geofizikus szakán végezte. 1961-től dolgozik az ELTE Geofizikai Tanszékén, 1986 óta egyetemi tanárként. Az elmúlt három évtizedben sokrétű oktatói tevékenységet folytatott a hazai geofizikus és geológus szakemberképzés terén. Hat egyetemi jegyzetet írt. Társ szerzője a *Geofizikai kutatómódszerek* című egyetemi tankönyvsorozat első kötetének, egy tankönyv jellegű kiadványnak és további két egyetemi jegyzetnek. Oktatói munkáját 1980-ban *Kiváló munkáért* kitüntetéssel ismerték el.

Kiemelkedő tudományos eredményei vannak a paleomágnesség és archeomágnesség területén. Egyetemi doktori disszertációját, amelyet 1964-ben védett meg, az első hazai — bazaltközeteken végzett — paleomágneses mérésekről írta. Kandidátusi értekezésében (1970) az elmúlt 2000 év paleoszekuláris variációinak törvényszerűségeit adta meg, az akkor elérhető összes archeomágneses mérési eredmény értékelésével.

1971 és 1975 között hivatalos kiküldetésben a zariai (Nigéria) Ahmadu Bello Egyetem Geológiai Tanszékén volt *senior lecturer*, ahol különféle földtani és geofizikai tárgyakat oktatott geológus és fizikus hallgatók részére.

Akadémiai doktori fokozatát 1985-ben kapta meg, a paleozoós és mezozoós paleomágneses tér kutatásában elért eredményei alapján.

Az elmúlt három évtizedben — munkatársai közreműködésével — külföldön is elismert eredményeket ért el a paleomágneses módszer fejlesztésében és alkalmazásában. Vizsgálatainak eredményeit felhasználták a geofizikán kívül a régészetben, a negyedkor-kutatásban és a földtanban.

Több sikeres OTKA és művelődési minisztériumi pályázat témavezetője volt.

Mintegy 100 tudományos publikációja jelent meg, ebből több mint húsz vezető nemzetközi folyóiratokban. Munkáira száznál több hivatkozás ismert, figyelembe véve a témakörben dolgozó kutatók számát, ez nemzetközileg is kiemelkedő elismertséget jelez. Több nemzetközi konferencián szerepelt konvencionként, szekció elnökként, illetve előadóval.

Tagja a Magyar Tudományos Akadémia X. Osztálya Geofizikai Tudományos Bizottságának és a Magyar Geofizikusok Egyesülete elnökségének, valamint az ELTE TTK Tudományos Doktori Bizottságának.

A Magyar Geofizikusok Egyesülete Általános Geofizikai Szakosztályának elnökeként több sikeres tudományos ülészakot szervezett.

A hazai korszerű paleomágneses kutatási bázis kifejlesztéséért és a nemzetközileg is számon tartott eredményekért 1984-ben (megosztott) *Akadémiai díjjal* tüntették ki. 1992-ben kiemelkedő tudományos és oktatói munkája elismeréseként megkapta az ELTE *Természettudományi díját*, majd 1994-ben a *MTE SZ emléklapot*. Egyesületünkől 1992-ben megkapta az *Egyed László emlékérmét*.

Harmincéves oktatói munkássága során geológusok és geofizikusok generációi kaptak MÁRTON Pétertől biztos ismereteket, az általa vezetett laboratórium nemzetközi megbecsülést vívott ki.

Tiszteleti tagság

HAJNAL Zoltán

HAJNAL Zoltán a Saskatoonban működő Saskatchewan Egyetem Geológiai Tanszékének geofizikus professzora. A mindenkori lehetőségekhez mérten igyekezett jó kapcsolatokat kiépíteni a magyar geofizikusokkal és segíteni a fiatal hazai szakembereket. Tanszékén — az utóbbi évtized lehetőségeit kihasználva — állandóan fogad hazai geofizikusokat. Segíti őket a nyugati geofizikai eredmények megismerésében és egyben angol nyelvtudásuk fejlesztésében.

Nagy szerepe volt abban, hogy a LITHOPROBE — a nagyszerű eredményeket elért és kiváló felsze-

reltségű kanadai litoszféra kutató központ — az Eötvös Loránd Geofizikai Intézettel 1992 őszén DK-Magyarországon közös mélyreflexiós szeizmikus méréseket végzett. A mérésekhez a LITHOPROBE a rendkívül nagy értékű szeizmikus berendezését is Magyarországra hozta és saját kutatógárdájával üzemeltette. A mérésekben svájci kutatók is részt vettek. A nemzetközileg is jelentős kutatás kivitelezését számos hazai és külföldi szponzor támogatása tette lehetővé.

HAJNAL Zoltán 1993. szeptember 9-én a Magyar Geofizikusok Egyesülete nagykanizsai vándorgyűlésén a Trans–Hudson orogén öv területén végzett geofizikai kutatásokról tartott előadást.

HAJNAL Zoltán professzor jelentős segítséget nyújtott az MGE és az ELGI közös rendezésében hazánkban lebonyolított, *Seismic reflection probing of the continents and their margins* témájú 6. nemzetközi szimpóziumhoz.

HAJNAL professzor azóta is rendszeres kapcsolatban van a magyar geofizikusokkal. Értesítettük a tiszteleti taggá választásról, ezt nagy megtiszteltetésnek tekintjük. Egy New York-i előadása miatt nem tud a közgyűlésen részt venni, de reméli, hogy május közepén az Egyesületben előadást tarthat és akkor találkozhat a Magyar Geofizikusok Egyesülete tagjaival.

FERENCZY László

FERENCZY László 1969-ben szerzett geofizikus mérnöki diplomát a Miskolci Egyetemen. Az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztnél, az ME Geofizikai Tanszékén, a Geofizikai Kutató Vállalatnál dolgozott, illetve oktatott. Jelenleg a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt. kutatással, fejlesztéssel foglalkozó főmunkatársa.

Egyesületünknek 29 éve aktív tagja. 1986 és 1990 között az Észak-magyarországi Csoport titkáráként a régió egyesületi életének egyik fő szervezője volt. Az 1975-ben megalakult Ifjúsági Bizottság első titkára, majd elnöke. Lelkes és intenzív tevékenységének is köszönhetően az Ifjú Szakemberek Ankétja rendezvénysorozat máig is tartó új lendületet kapott. Szinte valamennyi nagyrendezvényünk szervezésében aktív szerepet vállalt és vállal. Hat éven át, 1990-től 1996-ig Egyesületünk titkári teendőit látta el. A reá jellemző lendülettel és munkabírással, fáradtságot nem kímélve irányította Egyesületünk mindennapi életét, képviselte tagságunk érdekeit számos fórumon. Döntő szerepe van abban, hogy a 90-es évek közepére kialakult közismert nehézségek ellenére a Magyar Geofizikusok Egyesülete színvonalasan tudott működni.

Egyesületi munkásságát 1978-ban és 1986-ban Egyesületi emléklappal, 1987-ben Renner János emlékéremmel ismerte el az MGE elnöksége.

HURSÁN László

HURSÁN László 1957-ben matematika–fizika szakos középiskolai tanári, 1960-ban a Miskolci Egyetemen geofizikus mérnöki, 1967-ben mélyfúrású geofizikus szakmérnöki oklevelet szerzett. Az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetben, az Országos Földtani Kutató Fúró Vállalatnál és a Miskolci Egyetemen dolgozott, illetve oktatott. Jelenleg nyugdíjasként a Miskolci Egyetemen dolgozik.

Egyesületünknek 39 éve aktív tagja. Az Egyesület Észak-magyarországi Csoportjában 1963 óta vezető tisztséget tölt be. A kezdeti időkből titkárként, később, a mai napig elnökként az észak-magyarországi geofizikai szakmai élet szervezésében kiemelkedő szerepet vállalt. Aktívan részt vett számos nagyrendezvény szervezésében, lebonyolításában. Hosszú ideig az Oktatási Bizottság tagja volt. A Szavazatszedő Bizottság elnökeként az egyesületi tisztségviselők választásának precíz lebonyolításában tagtársaink megbecsülését vívta ki. A Society of Professional Well Log Analysts Budapest Chapterének alapító tagja, jelenleg választott alelnöke.

Egyesületi munkásságát 1966-ban Egyesületi emléklappal, 1986-ban Renner János emlékéremmel ismerte el az MGE elnöksége.

MIKLÓS Gergely

MIKLÓS Gergely alapító tagja a Magyar Geofizikusok Egyesületének. Egyesületi szereplése 1959-ben kezdődött és rögtön kiemelkedő sikerrel: társ-szerzővel tartott előadása ugyanis elnyerte az első ifjúsági ankét legjobb előadásának díját.

A 60-as évek végétől a Közgazdasági Bizottság titkáráként, majd később elnökeként fejtett ki a geofizika számára fontos tevékenységet.

A 70-es évek végétől az Egyesület gazdasági munkáját irányította. E tevékenységében a csúcspontot a European Association of Exploration Geophysicists 1985. évi konferenciájának pénzügyi tervezése és kivitelezési munkája jelentette. Az akkori szervezőbizottság egyetlen tagja, aki ez ideig még nem kapta meg a tiszteleti tagság kitüntetését.

1989 és 1992 között, amikor a Magyar Geofizikusok Egyesülete lehetőséget kapott szakmai munkák elvégzésére, MIKLÓS Gergely volt az, aki fáradtságot nem kímélve szerzett jól fizető munkákat az Egyesületnek, amely mind az Egyesület mai pénzügyi bázisát, mind az Alapítvány létrehozását megalapozta.

Egyed László emlékérem

MÁRTONNÉ SZALAY Emőke

MÁRTONNÉ SZALAY Emőke a földtudományok doktora, a paleomágneses kutatások nemzetközileg elismert kutatója. Munkahelye az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet. Jelentős érdemei vannak mind hazánk, a Kárpát-Pannon-medence, mind a környező országok földtani-tektonikai szerkezeteinek kutatásában. Széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszert épített ki. Eredményeit nemzetközi folyóiratokban, számos tanulmányban írta le, amelyekre a terület kinematikájának meghatározásában rendszeresen hivatkoznak. Sokat tett különböző földtudományi területek együttműködésének érdekében, itthon és külföldön egyaránt.

VARGA Péter

VARGA Péter a földtudományok doktora, a gravitációs tér vizsgálatának, a lokális és regionális geodinamikának nemzetközileg is elismert kutatója. A Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének igazgatója. A földárapály jelenségeit nemcsak megfigyelte számos helyen, belföldön és külföldön, hanem elméletileg is alkalmazta a földárapály elméletet más kutatási területekre. Így foglalkozott a külső és belső deformációk hatásával a Föld alakjára, tengely körüli forgására, földrengések kipattanására vonatkozóan. Nemzetközi munkacsoportot szervezett a Kárpát-medencében folyó extenzométeres megfigyelésekre és eredményeinek értelmezésére. Széleskörű nemzetközi kapcsolatot épített ki például a Copernicus projekt keretében, amelyet az Európai Unió minthaértékű projektként értékelt. Számos tanulmánya hazai és nemzetközi folyóiratokban jelent meg.

Renner János emlékérem

ACZÉL Etelka

ACZÉL Etelka a Szeniorok Bizottsága vezetőjeként elévülhetetlen érdemeket szerzett a nyugállományú geofizikus szakemberek összefogása terén. Az általa évi rendszerességgel megszervezett baráti hangulatú nyugdíjas-találkozók és kirándulások egyre népszerűbbé válnak, alkalmat teremtve a sok évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkező tagtársaink számára a régi emlékek felelevenítésére, gondolataik, véleményük kicserélésére. Szociális érzékenységének köszönhetően különösen fogékony idős, magányos pályatársaink anyagi és szociális nehézségei iránt, figyelemmel kíséri sorsukat, javaslatot tesz anyagi gondjaik enyhítésére, látogatások megszervezésével magányuk oldására.

Kellő szívóssággal sikerült elérnie, hogy megszülessék és a Magyar Geofizika lapjain folytonként megjelenjenek a hazai geofizikai kutatások módszerenkénti történeti összefoglalója.

TÓTH József

TÓTH József 1975 óta tagja Egyesületünknek. Ez alatt a két évtized alatt volt az Ifjúsági Bizottság tagja és elnöke, az Alapítvány kuratóriumának tagja, a Society of Professional Well Log Analysts Budapest Chapter elnöke és alelnöke. Jelenleg az Egyesület Alföldi Csoportjának titkára.

Az Egyesület 1986-ban Egyesületi emléklappal ismerte el tevékenységét, 1993–94. évi munkájáért kapta meg az SPWLA Award of Appreciation-t.

1977 óta dolgozik az olajiparban, jelenleg a MOL Rt. Kutatási-Termelési Ágazat Kutatás-Művelési Mérnöki Iroda Kútgeofizikai Osztályán csoportvezető.

Egyesületi emléklap

Társadalmi tevékenységéért ezt a kitüntetést kapja

BOCK János

HEGYBÍRÓ Zsuzsanna

SZÚCS István

TÓTH Lajos

VARGÁNÉ TÓTH Ilona.

12

A legjobb elméleti-gyakorlati cikkek

KIS Károly, WITTMANN Géza: A MAGSAT mesterséges hold mágneses méréseinek feldolgozása II.,

a mérési adatok interpolációja (Magyar Geofizika 36. évfolyam, 2. szám, 140–145. oldal)

WITTMANN Géza, KIS Károly: A MAGSAT mesterséges hold mágneses méréseinek feldolgozása III., az ekvivalens mágneses réteg eloszlása az európai régióban (Magyar Geofizika 36. évfolyam, 3. szám, 192–197. oldal)

A három folytatásban közölt tanulmány (az első rész 1993-ban jelent meg a Magyar Geofizikában, a fenti szerzőkön kívül PUSZTA Sándor tollából is) a MAGSAT mesterséges hold mágneses méréseinek feldolgozásával foglalkozik. Az első tanulmány a szférikus harmonikusok számítására szolgáló egyenleteket összegzi. A második részben az adatokat előzetes szelekciónak vetik alá, a harmadik részben pedig a szelektált, a földmagból és a magnetoszférából származó hatások korrekciója után kerül sor a mágneses ekvivalens réteg mágneses dipólmomentumának meghatározására az európai régióban. A dipólmomentum eloszlása jól kifejezi az európai régió regionális földtani szerkezetét.

DANKHÁZI Gyula: A gerjesztett potenciál elvi alapjairól, különös tekintettel a porózus képződ-

ményekre (Magyar Geofizika 36. évfolyam, 2. szám, 107–120. oldal)

A szerző tanulmányában a gerjesztett polarizációs (GP) módszer alapkérdéseivel foglalkozik. A szakirodalomban szereplő szubjektív modellek és általa „ködösnek” minősített fizikai paraméterek helyett — a szilárd-folyékony fázishatáron fellépő jelenségek leírása után — új közetfizikai paramétereket vezet be, amelyek összhangban vannak a tapasztalati megfigyelésekkel.

Társadalmi jutalmat kapott

BODRI Bertalan

CZIPÓ László

JÁNVÁRINÉ KÁNTOR Ilona

LÁSZLÓ Csaba

LŐRINCZNÉ ÁBRAHÁM Katalin

MILÁNKOVICH Andrásné

PETHŐ Gábor

TÖRKÖLY József

VÁRHEGYI András.

Az MGE Elnöksége

13

IFJÚ SZAKEMBEREK ANKÉTJA '96

A hagyományoknak megfelelően az idén is megrendezésre került az Ifjú Szakemberek Ankétja. Ez évben a balatonvilágosi Hotel Volán adott otthont a

megmérettetésre vállalkozóknak, érdeklődőknek és a zsűrinek április 25–26-án.